

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	I
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	III
กิตติกรรมประกาศ.....	VI
สารบัญ.....	VII
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการศึกษา.....	7
สมมติฐานของการศึกษา.....	7
วิธีดำเนินการศึกษา.....	8
ขอบเขตของการศึกษา.....	8
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	8
2 ประวัติ แนวคิด ทฤษฎี วิวัฒนาการเกี่ยวกับการจัดตั้งพรรคและการยุบพรรค การเมือง.....	10
ประวัติพรรคการเมือง.....	11
แนวคิดทฤษฎีของพรรคการเมือง.....	13
วิวัฒนาการการจัดตั้งและการยุบพรรคการเมืองของต่างประเทศ.....	16
1. วิวัฒนาการการจัดตั้งพรรคการเมือง.....	16
1.1 สมัยเริ่มต้น.....	16
1.2 สมัยที่สอง.....	16
1.3 สมัยที่สาม.....	16
1.4 สมัยที่สี่.....	17
1.5 สมัยที่ห้า.....	17
2. วิวัฒนาการการยุบพรรคการเมืองของต่างประเทศ.....	21
2.1 ประเทศสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี.....	22
2.2 ประเทศสาธารณรัฐเกาหลี.....	25

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
2 (ต่อ)	
ข้อห้ามของพรกการเมืองและบทลงโทษ.....	28
1. ข้อห้ามเกี่ยวกับรูปแบบ.....	28
2. ข้อห้ามเกี่ยวกับเนื้อหา.....	29
3. ข้อห้ามการจัดองค์กรและคุณสมบัติสมาชิกพรรค.....	30
วิวัฒนาการการจัดตั้งและยุบพรรคการเมืองในประเทศไทย.....	33
1. การจัดตั้งพรรคการเมืองของไทย.....	33
1.1 การจัดตั้งพรรคการเมืองตามพระราชบัญญัติพรรคการเมือง พ.ศ.2498.....	34
1.2 การจัดตั้งพรรคการเมืองตามพระราชบัญญัติพรรคการเมือง พ.ศ.2511	35
1.3 การจัดตั้งพรรคการเมืองตามพระราชบัญญัติพรรคการเมือง พ.ศ.2517	37
1.4 การจัดตั้งพรรคการเมืองตามพระราชบัญญัติพรรคการเมือง พ.ศ.2524	38
1.5 การจัดตั้งพรรคการเมืองตาม พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่า ด้วยพรรคการเมือง พ.ศ.2541.....	40
1.6 การจัดตั้งพรรคการเมืองตาม พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ.2550.....	41
2. การยุบพรรคการเมือง.....	42
3. การยุบพรรคไทยรักไทย – พรรคพัฒนาชาติไทย – พรรคแผ่นดินไทย.....	53
4. การยุบพรรคพลังประชาชน – พรรคมหาชนไทย – พรรคชาติไทย.....	54
ผลกระทบของการยุบพรรคการเมือง.....	56
1. ผลกระทบต่อสิทธิเสรีภาพของประชาชน.....	56
2. ผลกระทบต่อการบริหารราชการแผ่นดิน.....	59

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3	
กฎหมายเกี่ยวกับการจัดตั้งและการยุบพรรคการเมืองและศาลรัฐธรรมนูญ.....	60
กฎหมายเกี่ยวกับการจัดตั้งและยุบพรรคการเมืองของต่างประเทศ.....	62
1. ประเทศสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี.....	62
1.1 ความหมายพรรคการเมือง.....	62
1.2 การจัดตั้งพรรคการเมือง.....	64
1.3 สิทธิและหน้าที่ของพรรคการเมือง.....	67
1.4 กฎหมายเกี่ยวกับพรรคการเมือง.....	69
1.5 การยุบพรรคการเมือง.....	70
1.6 ขั้นตอนในการยุบพรรคการเมือง.....	71
1.7 ผลของการยุบพรรค.....	71
1.8 ความรับผิดชอบในทางอาญา.....	72
2. ประเทศออสเตรเลีย.....	72
2.1 การจดทะเบียนพรรคการเมือง.....	72
2.2 การยื่นเรื่องขอตั้งพรรคการเมือง.....	73
2.3 การตรวจสอบและจดทะเบียนพรรคการเมือง.....	73
2.4 การยุบพรรคการเมือง.....	73
3. ประเทศตุรกี.....	74
กฎหมายเกี่ยวกับการจัดตั้งและยุบพรรคการเมืองของประเทศไทย.....	75
1. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550.....	76
1.1 ที่มาของรัฐธรรมนูญ.....	76
1.2 สภาร่างรัฐธรรมนูญ พ.ศ.2550.....	76
1.3 หลักเกณฑ์ที่เกี่ยวกับพรรคการเมือง.....	77
1.4 หลักเกณฑ์ในส่วนของระบบพรรคการเมือง.....	78

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3 (ต่อ)	
2. พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พุทธศักราช 2550.....	80
การรวมและการยุบพรรคการเมืองของไทย.....	82
1. การรวมพรรคการเมือง.....	83
1.1 การรวมพรรคการเมืองเพื่อจัดตั้งเป็นพรรคการเมืองใหม่.....	83
1.2 การรวมพรรคการเมืองเข้าเป็นพรรคเดียวกับอีกพรรคการเมือง ที่เป็นหลัก.....	83
2. การยกเลิกและการยุบพรรคการเมือง.....	84
3. การสิ้นสภาพพรรคการเมือง.....	84
4. การเลิกพรรคการเมือง.....	85
5. การยุบพรรคการเมือง.....	85
ศาลรัฐธรรมนูญ.....	86
1. ศาลรัฐธรรมนูญของต่างประเทศ.....	87
1.1 ศาลรัฐธรรมนูญของประเทศสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี.....	87
1.2 ศาลรัฐธรรมนูญประเทศสาธารณรัฐเกาหลี.....	91
2. ศาลรัฐธรรมนูญไทย.....	92
2.1 ความเป็นมา.....	92
2.2 องค์ประกอบ.....	94
4	
วิเคราะห์ปัญหากฎหมายการยุบพรรคการเมืองของศาลรัฐธรรมนูญตามรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550.....	102
การยุบพรรคตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550.....	103
1. คำร้องให้ยุบพรรคพลังประชาชน.....	104
1.1 ข้อเท็จจริง.....	104
1.2 คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในการยุบพรรคพลังประชาชน.....	105

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 (ต่อ)	
2. คำร้องในการยุบพรรคประชาธิปัตย์และพรรคชาติไทย.....	109
2.1 ข้อเท็จจริง.....	109
2.2 คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในการยุบพรรคประชาธิปัตย์.....	110
2.3 คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในการยุบพรรคชาติไทย.....	112
วิเคราะห์ปัญหาเกี่ยวกับการยุบพรรคของศาลรัฐธรรมนูญ.....	120
1. ปัญหาเกี่ยวกับข้อสันนิษฐานของกฎหมาย.....	120
2. ปัญหาการตีความของศาลรัฐธรรมนูญ.....	124
2.1 ปัญหาการตีความเกี่ยวกับความรับผิดชอบของคณะกรรมการบริหารพรรค ที่มีได้มีส่วนรู้เห็นกับการกระทำผิด.....	124
2.2 ปัญหาการตีความในทางนิติศาสตร์.....	125
3. ปัญหาเกี่ยวกับองค์กรเพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง.....	126
4. ปัญหาความไม่เป็นธรรมในบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ.....	128
5 บทสรุปและข้อเสนอแนะ.....	130
บทสรุป.....	132
ข้อเสนอแนะ.....	137
บรรณานุกรม.....	140
ภาคผนวก.....	146
ประวัติผู้วิจัย.....	166